

Elevii care studiază viticultura la Stăuceni urmau să primească un tractor nou pentru lecțiile practice, dar achiziția a eșuat din cauza erorilor tolerate de grupul de lucru

Achiziționarea unui tractor pentru lecțiile practice ale elevilor care studiază viticultura la Stăuceni a fost compromisă din cauza unor erori majore admise de grupul de lucru la organizarea licitației publice. Inițial, grupul de lucru a stabilit factori de evaluare a ofertelor considerați de experți drept inexacți și interpretabili, apoi a „închis ochii” la mai multe necorespunderi ale parametrilor tehnici ai tractorului din oferta câștigătoare cu cei din caietul de sarcini. În consecință, s-a decis cumpărarea unui tractor cu funcționalități diferite de ceea ce căuta inițial instituția. Din cauza numeroaselor diferențe dintre parametrii tehnici solicitați și cei propuși de agentul economic, dar și a altor nereguli depistate, achiziția a fost anulată, iar asta face ca instituția de învățământ să înceapă anul școlar fără să aibă tractorul necesar pentru lucrările practice.

La 7 mai 2024 Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Stăuceni (CEVVC) a publicat [anunțul](#) cu privire la achiziționarea unui tractor cu utilaje, valoarea estimată fiind de 1 108 333 de lei fără TVA. Caietul de sarcini întocmit conținea specificații tehnice foarte exacte, fără prea mare marjă de alegere. De exemplu: greutatea tractorului - 5200/5500 kg, lungime - 4450/4475 mm, lățime - 2090-2490 mm, garda la sol - 500/520 mm, înălțime maximă - 2850/2900 mm, dimensiunile roților din față - 340/85 R24, dimensiunile roților din spate 460/85 R34. Criteriul de atribuire a contractului a fost stabilit „cel mai bun raport calitate-preț”.

No	Denumirea participantului	Prețul ofertei
1	Agropiese TGR Grup SRL	1 050 000 MDL
2	AGROTRAC PRIM SRL	1 322 000 MDL

La concurs și-au depus ofertele doi agenți economici – „[Agropiese TGR Grup” SRL](#) și „[Agrotrac Prim” SRL](#), care au propus tractoare la prețul de 1,05 mln de lei și 1,322 mln de lei cu TVA.

La 28 mai 2024 grupul de lucru a ales drept câștigătoare firma „Agropiese TGR Grup”, deși dimensiunile și unele specificații tehnice ale tractorului și utilajelor propuse erau altele decât cele obligatorii conform caietului de sarcini. De exemplu:

Caiet de sarcini	Oferta Agropiese TGR Grup (acceptata)
Capacitate ridicare spate 4800/5000 kg	Capacitate ridicare spate 4200 kg

Capacitate pompă 58-60 l/min	Capacitate pompă 56 l/min
Transmisie - comutare mecanică sincronizată trepte - 16 înainte și 16 înapoi	Transmisie - comutare mecanică sincronizată trepte - 24 înainte și 24 înapoi
Capacitate ridicare spate 4800/5000 kg	Capacitate ridicare spate 4500 kg

În [decizia de atribuire a contractului](#), grupul de lucru a notat în total 16 devieri de la parametrii tehnici solicitați, însă în privința tuturor a apreciat drept „avantaj” sau „diferență nesemnificativă, care nu afectează calitatea”.

Directoarea interimară a CEVVC, **Svetlana Cociorvă**, a declarat pentru MoldovaCurata.md că grupul de lucru a aplicat criteriul „cea mai avantajoasă ofertă din punct de vedere tehnico-economic”, dar a ținut cont și de diferența considerabilă de preț, care constituie 272 000 lei. „Grupul de lucru a considerat că diferențele nu sunt semnificative, unele fiind avantajoase. Oferta SRL „Agropiese TGR Grup”, ținând cont de diferențele privind parametrii tehnici, satisfăcea necesitățile Instituției Publice, cu atât mai mult ținând cont și de diferența considerabilă a prețului ofertei”, a mai spus **Svetlana Cociorvă**.

Un agent economic acuză apreciere abuzivă, altul – un caiet de sarcini la limita legalității

În privința celui de-al doilea ofertant, „Agrotrac Prim”, grupul de lucru a constatat doar două diferențe ale parametrilor tehnici față de cei solicitați, și pe ambele le-a considerat drept avantaje. Totuși, nu a ales această ofertă. „Nu ne-am fi încadrat în bugetul pe care îl aveam pentru această achiziție dacă alegeam această ofertă”, a mai explicat **Svetlana Cociorvă**.

Grupul de lucru a atribuit următorul punctaj celor doi agenți economici:

Denumirea ofertantului	Criteriul nr. 1: documentația de atribuire/parametrii tehnici solicitați		Criteriul nr. 2: termenul de garanție, livrare, calitate		Criteriul nr. 3: specificația de preț		
	Punctaj în procente		Punctaj în procente		Prețul ofertei, lei	Punctaj în procente	Total punctaj în procente
SRL „Agropiese TGR Grup”	40		30		1050000,00	30	100
SRL „Agrotrac Prim”	40		30		1322000,00	23,8	93,8

„Agrotrac Prim” a contestat decizia de atribuire a contractului, menționând că oferta sa corespundea practic tuturor cerințelor din caietul de sarcini, iar desemnarea câștigătorului ar fi fost „abuzivă și incorectă”. La rândul său, agentul economic câștigător, „Agropiese TGR Grup”, în apărarea sa, a notat că, dimpotrivă, există un grad prea mare de coincidență între caietul de sarcini și oferta „Agrotrac Prim”: „Adică caietul de sarcini a fost pregătit în baza ofertei „Agrotrac Prim” SRL, oferind acestuia din urmă din start un avantaj. Iar operatorul „Agrotrac Prim” SRL în acest caz nu s-a revoltat...”

Managera CEVVC, **Svetlana Cociorvă**, respinge categoric o astfel de acuzație: „Noi nu suntem specialiști în utilaje agricole. Nu avem un specialist angajat care ne-ar consulta la acest subiect. Am făcut caietul de sarcini cu puterile noastre... Nu avem specialist care să fie tractorist sau altul în domeniul respectiv. Am luat și noi, de exemplu, ce am găsit pe internet. Ne-am uitat ce tractor ne-ar plăcea și am descris acel tractor”.

ANSC: „Necorespunderea cu cel puțin o specificație tehnică atrage respingerea ofertei”

Agenția Națională de Soluționare a Contestațiilor (ANSC), după ce a examinat pretențiile, [a notat](#) că oferta care nu corespunde caietului de sarcini ar fi trebuit, de fapt, respinsă. „Autoritatea contractantă a constatat că oferta operatorului economic „Agropiese TGR Grup” SRL nu se încadrează în toate specificațiile tehnice solicitate, însă aceasta, contrar prevederilor art. 69 alin. 6) lit. b) din Legea nr. 131/2015, nu a respins oferta, ci chiar i-a atribuit punctaj potrivit factorilor de evaluare stabiliți”, a notat ANSC în decizia sa. „Necorespunderea cu cel puțin a unei specificații tehnice solicitate atrage după sine respingerea ofertei și nicidecum nu poate avea drept consecință atribuirea punctajului conform factorilor de evaluare stabiliți”, mai apreciază Agenția.

Potrivit specialiștilor Agenției, deși Grupul de lucru a apreciat devierile de la parametri tehnici solicitați drept „abateri neînsemnate” ele nu pot fi considerate astfel, deoarece înlăturarea acestor abateri nu poate avea loc fără afectarea esenței ofertei. „Or, ca să fie înlăturate abaterile, ar urma să fie prezentat alt tractor, alt scarificator și altă grapă cu discuri, respectiv acceptată modificarea ofertei inițiale. Astfel, aceste aspecte urmau a fi determinate la etapa de elaborare a caietului de sarcini și nicidecum la etapa de evaluare a ofertelor”, se mai spune în decizia ANSC.

În consecință, Agenția a anulat decizia de atribuire a contractului și a cerut autorității contractante să reevalueze ofertele și să finalizeze procedura de achiziție în conformitate cu cadrul normativ în vigoare”. Svetlana Cociorvă ne-a comunicat că Grupul de lucru a anulat, la 10 iulie 2024, procedura de achiziție publică și va organiza un nou concurs. De data aceasta, susține ea, nu vor mai fi indicați parametri tehnici atât de exacti: „Vom exclude anumite criterii care au dus la limitarea participării mai multor agenți economici. De exemplu, vom indica parametri de felul: greutatea – de la o tonă la cinci tone... Astfel aria de participare va fi mai mare, să nu fie doar doi concurenți, dar să fie mai mulți”. Acum se lucrează la noul caiet de sarcini și în câteva zile va fi lansată o nouă licitație, precizează directoarea interimară. Ea admite că instituția de învățământ va începe anul școlar fără tractorul necesar pentru lucrări, însă susține că asta nu va afecta semnificativ procesul de studii, preocuparea majoră fiind organizarea unui concurs corect.

Expertă AGER: „Achiziția a fost viciată de erori. Instituția ar fi trebuit să angajeze un specialist ca să elaboreze specificațiile tehnice”

Olga Diaconu, expertă a Asociației pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă AGER, apreciază că documentația de atribuire pentru această licitație a fost elaborată cu multe erori. „În ceea ce ține de

parametrii fizici foarte înguști stabiliți de autoritatea contractantă, am fi tentați să credem că ar fi existat intenția de a procura un anumit model de tractor. Totuși, având în vedere că nu s-a ținut cont de acești parametri la evaluarea ofertelor, dar și din răspunsul oferit de managera CEVVC, pare să fie totuși vorba de necunoaștere”.

În opinia sa, procedura a fost viciată din start, deoarece autoritatea contractantă nu și-a stabilit corect necesitățile. Centrul de Excelență ar fi trebuit să apeleze la un specialist care să elaboreze specificațiile tehnice reieșind din necesitățile concrete ale instituției și să includă în caietul de sarcini parametri referitori la performanța, funcționalitatea tractorului și nu la câți milimetri lungime și lățime trebuie să aibă vehiculul. „Dacă instituția nu avea un angajat, aceste servicii ar fi trebuit contractate, întrucât de asta depindea eficiența acestei proceduri de achiziție. Exact așa cum a fost inclus un reprezentant al unui birou de avocați în grupul de lucru, putea fi contractat un specialist în domeniu, ar fi fost mai util. Din răspunsul managerii CEVVC, aflăm că vor să relanseze procedura de achiziție, cu parametri „mai largi”, cum ar fi „greutatea – de la o tonă la 5 tone”. Autoritatea contractantă calcă pe aceeași greblă, pentru că nu e clar dacă astfel de parametri răspund cumva unor condiții de performanță și în ce mod corespund necesității autorității contractante. Aceste practici pun în dificultate și operatorii economici, care nu pot aprecia corect ce dorește să procure autoritatea contractantă – un tractoraș micuț de o tonă sau unul mare, ambele fiind potrivite pentru diferite tipuri de lucrări. Aceștia ar putea considera neserioasă procedura sau făcută în favoare unui anumit agent economic, respectiv nu s-ar obosi să depună oferte”, explică **Olga Diaconu**.

Ea a descoperit nereguli și la stabilirea factorilor de evaluare, în procente, a ofertelor. „O altă eroare, care făcea imposibilă continuarea procedurii, este stabilirea incorectă a factorilor de evaluare în baza criteriului „cel mai bun raport calitate-preț”. Atunci când se procură bunuri, ponderea elementului de preț nu poate fi mai mică de 60%. În acest caz, este indicată o pondere de 30% pentru elementul de preț, și de 40% pentru parametrii tehnici solicitați, care nici nu trebuie să se regăsească ca factori de evaluare, fiind condiții de calificare care erau obligatorii pentru autoritatea contractantă. Factorii ce se referă la termenul de garanție, livrare și calitate nu sunt nicicum cuantificați. Acești factori contravin Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice și nu este clar de ce specialiștii în achiziții publice și avocatul din grupul de lucru nu au sesizat aceste erori. Practic, această eroare făcea imposibilă evaluarea corectă a ofertelor”, a concluzionat expert în achiziții publice la Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă AGER, **Olga Diaconu**.

Viorica Manole

Această investigație este un produs al proiectului „Consolidarea integrității în achizițiile publice prin contribuția mass-media”, desfășurat de Asociația Presei Independente (API), în calitate de beneficiar de sub-grant a proiectului [„Consolidarea integrității în achizițiile publice”](#). Proiectul este implementat de către Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, în parteneriat cu Parteneriatul pentru Transparență (SUA). Proiectul urmărește susținerea reformelor în domeniul achizițiilor publice în Moldova, care vor spori transparența și corectitudinea achizițiilor publice prin abilitarea cetățenilor de a responsabiliza instituțiile relevante. Opiniile exprimate în cadrul proiectului și responsabilitatea pentru conținutul acestui produs aparțin autorilor proiectului și nu reflectă neapărat opinia IDIS „Viitorul” și a donatorului.